



Vuosikertomus 2024

Hallinto ja talous

Yhdistyksen hallinnon ja talouden kannalta vuosi oli monien uusien käytänteiden ensimmäinen täysi toteuttamisvuosi. Syksyllä 2023 hyväksytyt yhdistyksen säännöt ja hallinto- ja taloussääntö osoittautuivat hyvin toimiviksi. Sääntömuutoksen myötä muuttunut hallituksen varajäsenkäytäntö toettiin hyväksi.

Yhdistyksen strategiaprosessiin liittyen järjestettiin kylille kysely niiden tilanteista, tarpeista ja toiveista. ”Kotona kylässä – Eteläpohjalaiset Kylät ry:n strategia 2030” -asiakirja valmistui syksyllä ja hyväksyttiin käyttöön syyskokouksessa. Strategian ydin tiivistettiin yhden sivun kuvaksi, johon on sanoitettu yhdistyksen visio, missio ja arvot, sekä strategiset tavoitteet ja toimenpiteet. Yhdistyksen toiminnan ytimessä ovat kylät, joita pyritään aktivoimaan ja tukemaan ja joiden etuja yhdistyksemme pyrkii valvomaan eri tavoin. Omia resursseja pyritään vahvistamaan yhteistyöllä ja uusien rahoituslähteiden etsinnällä.

Hallitus

Hallituksen kokoonpano vuonna 2024 ja hallituskaudet, mihin on viimeksi valittu:

VARSINAINEN JÄSEN	VUODET	SEUTUKUNTA JA KUNTA
Juha Iso-Tuisku, pj	2023-2024	Seinäjoen seutukunta, Ilmajoki
Heikki Korkealaakso, vpj	2023-2024	Seinäjoen seutukunta, Kauhava
Tarja Mäkinieniemi	2023-2024	Järviseudun seutukunta, Lappajärvi
Päivi Niemistö, rahastonh.	2023-2024	Seinäjoen seutukunta, Kauhava (Kortesjärvi)
Tuija Takamäki	2024-2025	Seinäjoen seutukunta, Ilmajoki
Anna-Liisa Saari	2024-2025	Suupohjan seutukunta, Isojoki
Johanna Kankaanpää	2024-2025	Kuusiokuntien seutukunta, Ähtäri
Marianne Hongisto	2024-2025	Seinäjoen seutukunta, Kurikka (Jalasjärvi)
VARAJÄSENET	VUODET	SEUTUKUNTA JA KUNTA
1. Susanna Laitila	2024-2025	Kuusiokuntien seutukunta, Alavus
2. Jarna Kallio	2024	Seinäjoen seutukunta, Kurikka (Jalasjärvi)

Hallituksen sihteerinä ja pääasiallisena esittelijänä toimi toiminnanjohtaja. Kokouksista tehtiin päätöspöytäkirjat, jotka allekirjoitettiin VismaSign-järjestelmässä.

Hallituksen jäsenille on käytössään Microsoft 365-palvelu ja @epk.fi-sähköpostiosoitteet. Neljällä hallituksen jäsenellä on käytössään yhdistyksen omistama tietokone. Yhteistyökumppanina näiden palvelujen toteuttamisessa on toiminut kauhavalainen Peltomarket Jaakko Mäkinen.

Hallituksen jäsenten toivottiin toimivan oman alueensa äänitorvina ja tiedonvälittäjinä sekä kyliltä yhdistykseen että yhdistyksestä kylille.

Hallituksen kokoukset 2024

Hallitus kokoontui vuoden 2024 aikana yhteensä 8 kertaa:

16.1.2024 Ilmajoki, EPK:n toimisto
20.2.2024 Ilmajoki, EPK:n toimisto
3.4.2024 Teams
23.4.2024 Kurikka Jalasjärvi, Jokipiin Nuorisoseura
27.5.2024 Teams
2.10.2024 Alajärvi Lehtimäki, Kylätalo Metso
20.11.2024 Teams
11.12.2024 Ilmajoki, EPK:n toimisto

Vuoden ensimmäisessä kokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Juha Iso-Tuiskun ja varapuheenjohtajaksi Heikki Korkealaakson. Rahastonhoitajaksi valittiin jatkamaan Päivi Niemistö. Hallituksen keskuudesta valittiin valmisteluryhmä, joka ei kuitenkaan kokoontunut vuoden aikana kertaakaan.

Henkilöstö

Yhdistyksen ainoa palkattu työntekijä oli toiminnanjohtaja Heikki Peräaho (1.1.2023 alkaen). Hän työskenteli 60 % työajalla.

Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen kokoukset vuonna 2024 järjestettiin seuraavasti:

23.4.2024 Kurikka Jalasjärvi, Jokipiin Nuorisoseura, myös etäseurantamahdollisuus, kevätkokous
11.12.2024 Ilmajoki, EPK:n toimisto, syyskokous

Kevät- ja syyskokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Lisäksi kevätkokouksen yhteydessä julistettiin Etelä-Pohjanmaan Vuoden kylä ja syyskokouksessa hyväksyttiin yhdistyksen uusi strategia 2030, "Kotona kylässä".

Jäsenet

Eteläpohjalaiset Kylät ry:llä oli vuoden lopussa 178 jäsentä (2023 182): 161 varsinaista jäsentä sekä kannattajajäsenenä 16 kuntajäsentä ja 1 muu organisaatio.

Vuoden aikana jäseneksi liittyi kolme uutta kyläyhdistystä tai vastaavaa. Neljä jäsentä pyysi eroa jäsenyydestä. Lisäksi hallitus uusien sääntöjen mukaisesti katsoi eronneeksi kolme jäsenyhdistystä, joilla oli jäsenmaksu maksamatta vähintään 4 vuodelta.

Jäsenrekisteriä ylläpidetään FloMembers-ohjelmassa.

Talous

Yhdistyksen taloustilanne on vakaa, mutta pidemmällä aikajänteellä tilanteeseen vaikuttaa vuosittainen epävarmuus valtionavun valtakunnallisesta suuruudesta ja sen mahdollisesta jakoperusteiden muuttamisesta maakuntien kesken.

Vuoden 2024 tilinpäätös on 1 024,32 euroa alijäämäinen. Yksityiskohtaiset tiedot selviävät tilinpäätöksestä.

Vuoden aikana toteutettiin ensimmäistä kertaa maakunnallinen kylätoiminnan tiedotuslehti. Sen talous kirjattiin omalle kustannuspaikalleen ja toiminnanjohtajan lehteen käyttämä työaika lehden menoihin (ei valtionavun käyttöä). Yhdistys kirjautui lehden toteuttamisen vuoksi liiketoiminnasta arvonnisäverovelvolliseksi. Lehden tuloksesta (noin 2 370 €) maksetaan verot.

Yhdistyksen tilitoimistona jatkoi Yrittäjien Tili Ky Ähtäristä. Tilitoimisto hoiti palkkojen, matkalaskujen ja palkkioiden maksut. Muiden laskujen maksut hoiti toiminnanjohtaja. Maksuliikenne sujui hyvin ja määräaikojen mukaisesti.

Yhdistyksen taseessa näkynyt, mutta jo vuosia sitten toimintansa lopettanut BlueWind Oy saatiin virallisesti lopetettua joulukuussa 2024. Se poistettiin nyt yhdistyksen taseesta.

Viestintä ja tiedottaminen

Tiedotus on oleellinen osa EPK:n toimintaa. Se on toteutunut pääasiassa viittä kanavaa pitkin:

1) Oma tiedotuslehti

Yhdistys julkaisi toukokuussa 2024 ensimmäistä kertaa oman tiedotuslehden. Lehti oli 28-sivuinen tabloid-kokoinen sanomalehti, josta otettiin 95 000 kappaleen painos. Lehti jaettiin maakunnan kaikkiin kotitalouksiin (noin 86 500 kpl) ja lisäksi sitä jaettiin irtonumeroina mm. Farmari-maatalousnäyttelyssä. Lehden kulut katettiin mainosmyynnillä. Lehdestä saatiin hyvää palautetta. Jakeluyhtiön toteuttaman kyselyn mukaan lehti huomioitiin hyvin ja sen kautta saatiinkin laajasti näkyvyyttä kylätoiminnalle.



2) Uutiskirje

Uutiskirje lähetettiin vuoden aikana viisi kertaa. Uutiskirjeessä tiedotettiin mm. omista ja yhteistyökumppanien tapahtumista, rahoituskanavista ja jäseneduista. Sen lähettämiseen käytetään MailChimp-järjestelmää. Uutiskirjeellä oli vuoden lopussa 678 vastaanottajaa (2023 lopussa 584, +16%).

3) Facebook

Facebookissa julkaistiin omia ja jaettiin yhteistyökumppanien julkaisuja mm. tulevista tapahtumista. Facebookissa oli vuoden lopussa 243 tykkäystä ja 297 seuraajaa (vuoden 2023 lopussa 225 tykkäystä, +8% / 262 seuraajaa, +13%).

4) Instagram

Instagram otettiin käyttöön uutena matalan kynnyksen nopeana tiedotuskanavana maaliskuussa 2023. Siellä julkaistiin vuoden 2024 aikana tietoa omista tulevista ja menneistä tapahtumista. Lisäksi tarinoihin jaettiin myös yhteistyökumppanien ja jäsenyhdistysten julkaisuja. Instagramissa oli vuoden lopussa 310 seuraajaa (vuoden 2023 lopussa 205, +51%)

5) Omat verkkosivut

Yhdistyksen omat verkkosivut epk.fi ovat pääasiallisesti pidempiaikaista / pysyvämpää sisältöä varten. Sivuston rakennetta muokattiin vuoden aikana hieman ja kehitystyö jatkuu vuonna 2025. Sivuilla oli vuoden 2024 aikana yhteensä 3200 katselukertaa (vuoden 2023 aikana 5000, -36 %).

6) Muut

Yhdistyksen kokouskutsut lähetettiin jäsenrekisteriohjelman kautta sähköpostitse ja muutamille sähköpostiosoitteettomille jäsenyhdistyksille paperikirjeenä. Yhdistyksen esite uusittiin vuoden aikana. Mediatiedotteita lähetettiin Vuoden Kylä -kilpailua koskien.

Suoraan kylille suuntautunut toiminta

Kylävierailut

Toiminnanjohtaja vieraili vuoden aikana henkilökohtaisesti yhdeksässä eri kylässä tai useamman kylän yhteisessä tilaisuudessa: teemoina oli mm. Kyläkummi-mallin käynnistely kahdella paikkakunnalla, yhden kylän aktivointi- ja kehittämisiltä, tutustumisvierailut Suomen Kylät puheenjohtajan kanssa kolmessa kylässä, Vuoden Kylä -juhla ja toisesta maakunnasta tulleen vierailuryhmän kanssa yhteen kylään tutustuminen. Vierailujen aikana toiminnanjohtaja tutustui kylien toimintaan ja sai esitellä EPK:ta. Toiminnanjohtaja tavoitti näiden tilaisuuksien aikana suoraan noin 200 henkilöä.

Jäsenedut kylien toiminnan tukena

Eteläpohjalaiset kylät ry tarjosi tämänkin vuoden ajan jäsenilleen kotisivutilaa ja tukea sivujen tekemiseen. Kotisivutilan oli vuoden lopussa ottanut käyttöön 46 jäsenyhdistystä. Toiminnanjohtaja auttoi kylien verkkosivuasioissa osana omaa työtään. Verkkosivujen palveluntarjoajana toimii kauhavalainen Kotisivukulma. Verkkosivujen ylläpitoon järjestettiin helmikuussa Teams-koulutus, joka tallennettiin ja tallenne annetaan käyttöönotto-ohjeeksi myös uusille käyttäjille. Lokakuussa 2024 hyväksyttiin uudet tarkennetut ehdot ja toimintaohjeet kyläsivujen käyttöön.

EPK myöntää jäsenyhdistyksille lyhytaikaista korotonta lainaa, ”hankevippiä”, jopa 5 000 euroa erilaisten hankkeiden toteuttamiseksi. Vuoden 2024 aikana laina myönnettiin kolmelle jäsenyhdistykselle. Hankevipille hyväksyttiin marraskuussa tarkemmat ja osittain uudistuneet ehdot ja toimintaohjeet. Nyt vipin voi hakea koko hankeajaksi (aiemmin 6 kk) ja siitä peritään 50 euron hallintokulu (aiemmin toivottu 50 euron lahjoitusta).

Kylien edunvalvonta

Kylien edunvalvonta on oleellinen EPK:n tavoite. Vuoden 2024 aikana edunvalvontaa toteutettiin erityisesti osallistamalla useisiin erilaisiin maakunnallisiin työryhmiin kylien edustajana, katso tarkemmin kohta ”Yhteistyö”.

Vakiintuneiden työryhmien ja verkostojen lisäksi vuoden aikana osallistuttiin erilaisiin tilaisuuksiin, mm. valtioneuvoston maaseutupoliittisen selonteon valmistelutilaisuuteen Lapualla.

Olemme tarjonneet kylille neuvontaa heidän tarvitsemissaan asioissa.

Vuoden kylä

Vuoden Kylä -kilpailu järjestettiin keväällä 2024 monin tavoin uudistuneena. Hakulomaketta lyhennettiin merkittävästi – nyt hakijakylä voi kertoa juuri niistä asioista, jotka ovat heidän kylälleen merkityksellisiä. Voittajan palkitsemiseen saatiin merkittävät tukijat: Kuortaneen, Töysän ja Parkanon Säästöpankkisäätiöiden kanssa solmittiin kolmivuotinen (2024 - 2026) yhteistyösopimus. Kuortaneen SP-säätiö tukee kilpailua vuosittain 5 000 eurolla (yht. 15 000 €), kaksi muuta säätiötä antoi yhden 5 000 euron lahjoituksen. Etelä-Pohjanmaan Liitto osallistui Vuoden kylän palkitsemiseen 500 eurolla.

Kilpailuun saapui yhteensä 12 hakemusta. Tuomariston muodostivat EPK:n hallitus, edellisen vuoden kylän Jokipiin edustaja, Leader-yhdistysten edustaja sekä SP-säätiöiden kaksi edustajaa. Voittajaksi valittiin yksimielisesti Närviyoki. Tuomarihuomioi 200 asukkaan kylän erittäin monipuolisen ja pitkäjänteisen toiminnan: upea vapaa-ajan alue, erilaiset tapahtumat, Ukrainan sotapakolaisten virkistys- ja kotouttamistoiminta jne. Närviyoki palkittiin yhteensä 5 500 euron rahapalkinnoilla.

Kuvassa Vuoden Kylä Närviyoen ja SP-säätiöiden edustajat 4 500 euron onnittelushekin kanssa. Loput palkintorahasta tilitettiin myöhemmin Vuoden Kylä -juhlan kuluihin.



Vuoden kylä -kilpailun aikataulumuutosten vuoksi vuonna 2023 ei valittu lainkaan vuoden maakunnallista kylää ja sen vuoksi meiltä ei ollut myöskään osallistujaa Suomen Vuoden kylä -kilpailussa vuonna 2024.

Yhteistyö kylähankkeen kanssa

Etelä-Pohjanmaan muista maakunnista poikkeava positiivinen erikoisuus ovat maakunnan Leaderien omat kylähankkeet, jotka ovat jatkuneet jo vuosia. Vuonna 2024 käynnistyi kaksi uutta hanketta: ”Tulevaisuuden kylä” sekä ”4K – Kestävät ja kyvykkäät kumppanikylät”. Hankkeissa työskenteli neljä kokoaikaista seudullista kylähanketyöntekijää. He toteuttivat erittäin merkittävän määrän erilaista toimintaa kylillä. EPK:n puheenjohtaja oli mukana kummankin hankkeen ohjausryhmässä (4K-hankkeessa puheenjohtajana). Hanketyöntekijät ja EPK tiedottivat toistensa toiminnasta ja ohjasimme kyliä tarvittaessa yhteisen toistemme kanssa jne.

Tilaisuudet ja tapahtumat

Avoimet kylät ja Avoimet joulukylät

Suomen Kylien organisoima Avoimet Kylät -tapahtumapäivä (8.6.2024) järjestettiin jo kymmenennen kerran. Tapahtumaa mainostettiin maakunnassa EPK:n kautta ja lisäksi alueen Leader-toimijat tiedottivat siitä omissa kanavissaan. Etelä-Pohjanmaalla järjestettiin 40 Avoimet kylät -tapahtumaa (vuonna 2023: 39). *Kuva Jokipiin Hear the heat -kiuasmusiikki-tapahtumasta, jossa kuultiin kolmiosaisen kiuassonaatin maailman ensi-illan!*



Avoimet joulukylät -tapahtumakokonaisuus järjestettiin jo tuttuun tapaan. Joulutapahtumat järjestettiin marras-joulukuun aikana. Etelä-Pohjanmaalta mukaan ilmoitettiin 24 tapahtumaa (2023: 34).

Koulutuksia

Järjestimme vuoden aikana kaksi koulutusta. Helmikuussa aiheena oli kylien verkkosivujen toteuttaminen ja ylläpito. Teamsin kautta toteutetussa koulutuksessa kouluttajana toimi Kotisivukulman edustaja. Ilmoittautuneita oli 25 ja tallennetta katsottiin jälkikäteen vuoden aikana 60 kertaa.

Marraskuussa järjestimme Teamsin kautta koulutuksen yhdistyslaista. Kouluttajana toimi SOSTEn lakimies ja ilmoittautuneita oli myös muista maakunnista yhteensä 100 henkilöä. Tallennetta on katsottu jälkikäteen vuoden aikana 55 kertaa.

Muita tapahtumia

Huhtikuussa saimme vieraaksi Suomen Kylät ry:n puheenjohtaja Arto Pirttilahden. Kiersimme hänen kanssaan tutustumassa Jalasjärven Jokipihiin, Kurikan Luovan kylään ja Ilmajoen Pojanluomaan. Lisäksi tapasimme Leadereiden ja ELYn edustajia Liiverin toimistolla Ilmajoella. Päivän päätteeksi pidettiin yhdistyksen kevätkokous, jossa oli myös pientä ohjelmaa ja julkistettiin Vuoden kylä.

Edellä kerrottujen kylävierailujen lisäksi kylätoimintaa esiteltiin vuoden aikana mm. Vapepa Länsi-Suomen valmiusavauspäivässä Tuurissa (toiminnanjohtajan puheenvuoro + hallitusjäsenen pitämä esittelypiste), Kurikan seurakunnan eläkeläisissä suunnatussa Olopäivässä (toiminnanjohtajan puheenvuoro kylätoiminnasta) ja Järjestötalon avointen ovien päivässä (toiminnanjohtajan puheenvuoro + esittelypiste).

Suuri näkyvyyspanostus oli osallistuminen valtakunnalliseen Farmari-maatalousnäyttelyyn Seinäjoella heinäkuussa 2024. Omalla osastollamme vieraili tuhansia ihmisiä, maastopyöräarvontaan osallistui lähes 3 000 henkilöä. Toiminnanjohtajan ja hallitusjäsenten lisäksi osastolla työskenteli osan aikaa mukana Suomen Kylien puheenjohtaja ja viestintähankkeen työntekijä. Suomen Kylät osallistui osaston kuluihin.



Yhteistyö

EPK toimii maakunnan kylätoiminnan asiantuntijana laajassa verkostossa.

Vuoden aikana on oltu jatkuvassa yhteistyössä Suomen Kylien kanssa. Toiminnanjohtaja osallistui Suomen Kylien kuukausittaisiin Kyläasiamiesfoorumeihin / Maakuntafoorumeihin ja viestinnän aamukahvitilaisuuksiin. Toiminnanjohtaja osallistui vuoden aikana Suomen Kylien järjestämille kyläpäiville keväällä (Messilä) ja syksyllä (Teams), kyläasiamiesten kesäpäiville Hämeessä ja Maaseutuparlamenttiin Nurmeksessa. Kevään kyläpäivillä Messilässä oli osan ajasta mukana myös yhdistyksen varapuheenjohtaja. Toiminnanjohtaja oli lisäksi säännöllisesti yhteydessä muiden maakuntien kyläasiamiesten kanssa. EPK:n varapuheenjohtaja oli myös Suomen Kylien hallituksen jäsen ja toinen varapuheenjohtajana. Etelä-Pohjanmaalta oli Suomen Kylien Nuorten tulevaisuusjaoston jäsenenä Susanna Laitila, Riikka Timonen ja Juha Julmala.

Toinen jatkuvan yhteistyön taho ovat maakunnan Leader-ryhmät. Tätä yhteistyötä tiivistettiin toimintavuoden aikana. Katso edellä ”Yhteistyö kylähankkeen kanssa”.

Sekä yhdistyksemme toiminnanjohtaja että varapuheenjohtaja olivat aktiivisesti mukana maakunnallisen Järjestöneuvoston toiminnassa kylä- ja asukastoiminnan järjestöjen edustajina (varsinaisena ja varajäsenenä). Järjestöneuvoston kautta osallistuttiin myös useisiin hyvinvointialueen vaikuttamisfoorumeihin yms.

Toiminnanjohtaja on ollut ohjausryhmän jäsenenä Eteläpohjanmaan Nuorisoseurojen ”Luovasti Lakeudella” -hankkeessa, Leader-yhdistysten kahdessa hankkeessa sekä Ruralia-instituutin YRMY-hankkeessa. Hallituksen varajäsen Susanna Laitila toimi yhdistyksen edustajana ”Virtaa Alavuden kyliin” -hankkeen ohjausryhmässä.

Toiminnanjohtaja on mukana myös maakunnallisessa kyläturvallisuusryhmässä (mukana myös Leader-kylähanketyöntekijät, pelastuslaitoksen edustaja, SPR:n edustaja ja kuntien edustaja) sekä CAP maaseutuviestinnän seurantaryhmässä (ELY).

Toiminnanjohtaja toimi aktiivisesti Suomen Kylien edustajana Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (Vapepa) Pohjanmaan maakuntatoimikunnassa ja lisäksi Vapepan Lakeuden paikallistoimikunnan sihteerinä. Lisäksi hallituksen jäsen on ollut sihteerinä Vapepan Suupohjan paikallistoimikunnassa.

Eteläpohjalaiset Kylät ry on Suomen Kylät ry:n ja Yhteisöjen yhdistys ry:n jäsen.

Hanketoiminta

Yhdistyksellä ei ollut vuonna 2023 omaa hanketoimintaa. Landemia-hankkeen käytänteitä pidettiin muun tiedotuksen yhteydessä esillä (erityisesti Kyläkummi-malli).

Valtionavun käyttö

Valtionapu on aivan oleellinen yhdistyksemme toiminnan kannalta. Ilman valtionapua edellä kuvattu toiminta ei olisi ollut mahdollista. Muina tuloina yhdistyksellä on lähinnä jäsenmaksut.

Valtionavun käyttö on raportoitu Suomen Kylille helmikuussa 2025. Pyydettyjen talouden asiakirjojen lisäksi vastattiin ns. indikaattorikyselyyn, jossa annettiin nyt myös sanallinen selvitys valtionavun alaisesta toiminnasta (tiivistettynä tämän toimintakertomuksen asioita).